

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3480

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en van Financiën over *de snel stijgende dierenartskosten, waardoor essentiële dierkundige zorg voor velen onbetaalbaar wordt* (ingezonden 26 mei 2023).

Antwoord van Minister **Adema** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) mede namens de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de Staatssecretaris van Financiën (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 30 augustus 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2893.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «De dierenarts wordt voor velen onbetaalbaar»?¹

Antwoord 1

De afgelopen tijd is er regelmatig media-aandacht voor de tarieven van dierenartsen waaruit blijkt dat de maatschappij zorgen heeft hierover. Ik neem deze zorgen zeer serieus, we zijn het tenslotte aan de dieren en hun baasjes verplicht om nauwgezet naar dit onderwerp te kijken.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat de prijzen voor diergeneeskundige zorg enorm zijn gestegen?

Antwoord 2

Ieder dier verdient goede zorg. Er zijn signalen dat dierenartsprijzen stijgen. Ik kan me goed voorstellen dat mensen in deze tijd, waarin ook prijzen van andere diensten en producten, zoals boodschappen, stijgen, dit in hun portemonnee voelen. Het is de rol van de overheid om de publieke belangen zoals dierenwelzijn en diergezondheid te borgen. Het zou daarom voor de dieren een onwenselijke situatie zijn als kosten voor reguliere diergeneeskundige zorg onredelijk en onbetaalbaar zijn, of worden, waardoor hun eigenaren

¹ Volkskrant, 25 mei 2023, «De dierenarts wordt voor velen onbetaalbaar: «Mensen moeten beseffen dat een huisdier een luxeproduct is»» (<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2023/de-dierenarts-wordt-voor-velen-onbetaalbaar-mensen-moeten-beseffen-dat-een-huisdier-een-luxeproduct-is~v738586/>)

gedwongen worden zorg voor de aan hun vertrouwde huisdieren uit te stellen, te vermijden of zelfs noodgedwongen te moeten ontgaan.

Vraag 3

Deelt u de zorgen dat door de gestegen prijzen mensen met een hulpbehoevend dier minder snel naar een dierenarts zullen gaan en minder snel een behandelingstraject voor hun dier zullen starten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ik neem deze zorgen serieus. In december 2022 heeft de Tweede Kamer de motie van lid Beckerman (Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36 200 XIV, nr. 28) aangenomen om een onderzoek in te stellen naar deze prijsstijgingen en de mogelijkheden te bezien deze prijsstijgingen te beperken. Ik wil dit onderzoek gedegen opzetten waarbij de medewerking van vele partijen nodig is, wat tijd kost. Ik zal de Kamer eind dit jaar informeren over de voortgang hiervan.

De verantwoordelijkheid van de zorg voor een dier ligt bij de diereigenaar. Indien kosten voor een diereigenaar niet te dragen zijn is het aan het baasje en de dierenarts samen om te zoeken naar de meest passende oplossing. Het is bij wet verplicht om voorafgaand aan de koop van producten of diensten informatie te geven betreffende de prijs en eventuele bijkomende kosten van het product of de dienst. Ook dierenartsenpraktijken zullen daarom voordat een behandeling wordt verricht duidelijk moeten zijn over de prijs ervan en de eventuele bijkomende kosten. Ik vertrouw op de expertise van dierenartsen dat zij in goed overleg en met afweging van de verschillende belangen samen met de eigenaar van het dier tot een verantwoorde oplossing komen.

Vraag 4

Bent u van mening dat hierdoor de wettelijke zorgplicht, op grond van artikel 2.1.6 en artikel 2.2.8 van de Wet dieren, onder druk komt te staan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In de Wet Dieren is in artikel 2.1.6. opgenomen dat eenieder zorg moet verlenen aan een dier wat hulp nodig heeft. Tevens verbiedt deze wet in art 2.2.8 diereigenaren deze zorg voor hun dieren te onthouden of uit te stellen. Zowel de diereigenaar als de dierenarts hebben hiermee een zorgplicht in het belang van het dier waarbij dierenwelzijn voorop staat. Mijn beeld is dat dierenartsen dit belang hoog hebben staan. Dit belang bestaat echter binnen het marktsysteem, waarin marktwerking plaatsvindt. Het belang van het dier kan echter niet gediend worden zonder dat de kosten van de veterinaire zorg betaald worden door de diereigenaar. Het is bekend dat in deze tijd waarin ook prijzen van andere diensten en producten, zoals boodschappen, stijgen, mensen dit in hun portemonnee voelen. Dit zal niet anders zijn voor de kosten welke een diereigenaar moet betalen voor de diergeneeskundige zorg van hun dier.

Vraag 5

Hoe verhoudt het hoge btw-tarief van 21 procent op diergeneeskundige zorg zich tot deze wettelijke verplichting om een hulpbehoevend dier de nodige zorg te bieden?

Antwoord 5

Zowel de dierhouder als de dierenarts hebben op grond van de Wet dieren de wettelijke plicht om hulpbehoevende dieren te voorzien van de nodige zorg. In spoedgevallen kan veterinaire zorg nodig zijn. Indien deze tegen vergoeding wordt verricht dan is daarop het algemene tarief van 21% toepassing, gelet op de Europese btw-richtlijn. Op diergeneesmiddelen als bedoeld in de Wet dieren (m.u.v. diergeneesmiddelen voor toepassing buiten het lichaam) is het verlaagd btw-tarief van 9% van toepassing.

Vraag 6

Bent u bereid om binnen Europa actief te pleiten voor het mogelijk maken van het verlagen van het btw-tarief op diergeneeskunde? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het uitgangspunt van de Europese btw-richtlijn is dat alle goederenleveringen en diensten belast zijn tegen het algemene tarief van 21%. Toepassing van een verlaagd btw-tarief voor diergeneeskundige zorg als zodanig staat de Btw-richtlijn niet toe. Actief pleiten voor het mogelijk maken van een verlaagd btw-tarief op diergeneeskunde acht het kabinet niet opportuun. In de eerste plaats gelet op de ambitie van het kabinet om het belastingsysteem te vereenvoudigen en daarom terughoudend te zijn met de introductie of uitbreiding van fiscale regelingen zoals een verlaagd btw-tarief (Kamerstuk 2023–0000111799). Ten tweede gelet op de evaluatie van het verlaagde btw-tarief waarop met Prinsjesdag een kabinetsreactie komt.²

Vraag 7

Kunt u aangeven hoeveel dierenartsklinieken de afgelopen vijf jaar zijn opgekocht door buitenlandse ketens, zoals IVC Evidensia, AniCura en VetPartners?

Antwoord 7

Er zijn geen acquisitiedata van overnamen van dierenklinieken bekend en het is niet mogelijk hiervan een overzicht te geven van de laatste vijf jaar. Wel is bekend dat er momenteel meer dan 300 dierenartsenklinieken (-locaties) en 8 dierenziekenhuizen onderdeel zijn van IVC Evidensia, 118 klinieken zijn onderdeel van AniCura, 26 klinieken zijn onderdeel van CVS en sinds dit jaar zijn 45 klinieken onderdeel van Vetpartners. Totaal zijn 489 dierenartsklinieken in handen van private acquity zoals deze ketens.

Vraag 8

Welk deel van de markt van dierenartsklinieken is in handen van dergelijke buitenlandse ketens?

Antwoord 8

Volgens het CBS waren begin 2023 in Nederland in totaal 2865 bedrijven actief binnen de veterinaire dienstverlening. Hieronder vallen bedrijven met betrekking tot gezondheidszorg voor vee en huisdieren, dierenambulances en bedrijven ter advisering over welzijn en voeding van huisdieren. Dierenartsenpraktijken worden niet gespecificeerd.

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat het voorheen gebruikelijk was dat dierenartsen een dubbel tarief vroegen voor spoedzorg in de avond of in het weekend, maar dat nu onder eigenaarschap van buitenlandse ketens vaak het viervoudige tarief wordt gevraagd? Zo ja, wat vindt u hiervan?

Antwoord 9

Dit kan niet worden bevestigd. De markt voor diergeneeskundige zorg is een vrije markt. De tariefbepaling is zodoende aan de individuele dierenartsenpraktijk. In de tariefbepaling wegen factoren mee zoals het type behandeling, de diersoort, de graad van specialisatie en de dag en het tijdstip waarop de zorg voor het dier wordt geleverd. Daarnaast zijn er kosten voor salariering, huisvesting, laboratoriumonderzoek en het gebruik van apparatuur. Dit maakt het stellen van een eenvoudige conclusie niet mogelijk. In opdracht van mijn ministerie laat ik een onderzoek uitvoeren zoals beschreven in het antwoord op vraag 3, waarbij ik nog niet vooruit wil lopen op de resultaten.

Vraag 10

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat buitenlandse ketens Nederlandse dierenartspraktijken opkopen, met als doel om rendement te maken, wat in de praktijk leidt tot forse stijgingen van de dierenartskosten en daarmee voor veel mensen een drempel opwerpen om de dierenarts te bezoeken? Zo nee, waarom niet?

² Kamerstuk 32 140, nr. 151.

Antwoord 10

De manier waarop de veterinaire markt ingevuld wordt is aan dierenartsen en ondernemers op dit gebied, zowel nationaal als Europees. De tariefbepaling is zodoende aan de dierenartsenpraktijken, samenwerkingsverbanden of ketens van dierenartspraktijken. Het eerder toegelichte onderzoek moet uitwijzen of de bedragen die baasjes voor hun dieren voor de zorg van de dierenarts moeten betalen, mede in het licht van de huidige algemene prijsstijgingen, fors zijn gestegen. Hierbij is het niet bekend hoe groot het probleem is dat eigenaren zorg mijden voor de aan hun zorg toevertrouwde dieren en of dit probleem op dit moment groter aan het worden is. Dierenartsen geven aan dat dit probleem van alle tijden is, mogelijk door het ontbreken van vergelijkingen met de verzekerde humane zorg.

Vraag 11

Heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) onderzocht wat de gevolgen van de overname van steeds meer dierenartspraktijken door grote buitenlandse ketens betekent voor de prijsontwikkeling in de avonduren en de weekenden waarin deze grote ketens in grote delen van het land, met name in de minder dicht bevolkte gebieden, feitelijk een monopoliepositie hebben? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid om de ACM om zo'n onderzoek te vragen?

Antwoord 11

Specifiek voor het mededingingstoezicht houdt de ACM-toezicht op kartelvorming en misbruik van marktmacht en toetst zij fusies en overnames om het ontstaan van marktmacht te voorkomen.

De ACM heeft geen onderzoek gedaan naar overnames van dierenartsenklinieken en naar de prijsontwikkeling bij dierenartsenklinieken. Wanneer bedrijven fuseren of overnames doen moet dat boven bepaalde drempelwaarden gemeld worden bij de ACM, die onderzoekt of voor de fusie of overname een vergunning nodig is als de concurrentie belemmerd zou kunnen worden. Hierbij speelt het geen rol of de overnemende partij in Nederland of elders gevestigd is. De ACM heeft geen fusiemeldingen ontvangen over dierenartspraktijken.

In sommige situaties kunnen prijsstijgingen het gevolg zijn van afspraken of gedragingen waarop de ACM toezicht houdt, in het bijzonder als er sprake zou zijn van kartelafspraken of misbruik van een economische machtspositie. Als er klachten of signalen komen over prijsafspraken of misbruik kan ACM een onderzoek starten.

Tot slot zal ik, zoals in antwoord 3 aangegeven, op korte termijn een onderzoek laten uitvoeren naar prijsstijgingen in de diergezondheidszorg en de mogelijkheden om deze prijsstijgingen te beperken.

Vraag 12

Bent u bereid een halt toe te roepen aan de opkoop van dierenartspraktijken door buitenlandse ketens? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Het is niet aan mij en ik heb geen instrumenten om buitenlandse partijen te verbieden Nederlandse dierenartsenpraktijken op te kopen. In Nederland en de Europese Unie is er een vrije markt waarin het een ieder vrij staat om binnen de wet- en regelgeving te ondernemen naar eigen inzicht.

Vraag 13

Bent u bereid de prijzen van diergeneeskundige zorg te reguleren, net zoals bij andere medische sectoren het geval is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13

Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 3 laat ik een onderzoek uitvoeren. Het is te voorbarig om regulering te overwegen. Ik wacht eerst de resultaten van dit onderzoek af.

Vraag 14

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoorden?

Antwoord 14

Er is een uitstelbrief verstuurd aan de Kamer vanwege interdepartementale afstemming.